

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ І КОМПАРАТИВІСТИКИ

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор з наукової роботи
Н. М. Віннікова

2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАУКОВИЙ СЕМІНАР

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ

НАУКОВИЙ СПЕЦСЕМІНАР

(ПРОБЛЕМИ ПРАГМАТИКИ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ)

для аспірантів

спеціальності 035 Філологія

освітньо-наукового рівня «доктор філософії»

освітньо-наукової програми 035 Філологія

спеціалізації «теорія літератури»

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання					
	денна			заочна		
«Науковий семінар»						
Вид дисципліни	обов'язкова					
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська					
Загальний обсяг кредитів/годин	16/480					
Курс	2	3		2	3	
Семестр	4	5	6	4	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом	4					
Обсяг кредитів	8	4	4	8	4	4
Обсяг годин, зокрема:	240	120	120	240	120	120
Аудиторні	112	24	24	32	16	16
Самостійна робота	128	96	96	208	104	104
Форма семестрового контролю	Залік					
Змістовий модуль «Науковий спецсемінар (Проблеми прагматики художнього тексту)»						
Курс		3			3	
Семестр			6			6
Обсяг кредитів			4			4
Обсяг годин, зокрема:			120			120
Аудиторні			24			16
Самостійна робота			96			104
Форма семестрового контролю			–			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення курсу: формування у філологів – здобувачів освітньо-наукового рівня «доктор філософії» ґрунтовних знань з прагматики художнього тексту та сталих навичок аналізу семіотичних і прагмакомунікативних аспектів літературних явищ.

Завдання курсу:

- сформувати розуміння семіотичних і прагмакомунікативних аспектів функціонування художнього тексту;
- поглибити знання про взаємодію тексту і читача;
- розвинути навички семіотичного та прагмакомунікативного аналізу художнього тексту.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Після опрацювання матеріалу дисципліни аспіранти набувають уміння та навички, формують загальнопрофесійні компетенції щодо:

- розуміння проблем літературної прагматики;
- семіотичного та прагмакомунікативного аналізу художнього тексту та формування на цій основі аргументованих і верифікованих висновків.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план

Денна форма

№	Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин за видами робіт		
			Аудиторна		Самостійна
			Лекції	Семінари	
Змістовий модуль «Проблеми прагматики художнього тексту»					
1	Прагматика в системі семіотичних студій	26	4	2	20
2	Лінгвокомунікативна специфіка ХТ	24	2	2	20
3	Сюжет і фабула з погляду ПХТ	26	2	4	20
4	Прагматика соціального буття ХТ	24	2	2	20
5	Прагматика металітератури	20	2	2	16
		120	12	12	96

Заочна форма

№	Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин за видами робіт		
			Аудиторна		Самостійна
			Лекції	Семінари	
Змістовий модуль «ПРОБЛЕМИ ПРАГМАТИКИ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ»					
1	Прагматика в системі семіотичних студій	24	2	2	20
2	Лінгвокомунікативна специфіка ХТ	24	2	2	20
3	Сюжет і фабула з погляду ПХТ	24	2	2	20
4	Прагматика соціального буття ХТ	24	1	1	22
5	Прагматика металітератури	24	1	1	22
		120	8	8	104

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Прагматика в системі семіотичних студій

Семіотика: семантика, синтактика, прагматика. Роль інтерпретатора.

Повідомлення, текст і висловлювання.

Зміст і смисл. Проблема можливості існування беззмістовних текстів.

Тема 2. Лінгвокомунікативна специфіка ХТ

Прагмакомунікаційні аспекти художнього тексту. Текст як стратегія. Автор.

Зразковий читач (У. Еко). Як текст творить компетентність читача.

Фрейм як структура, що представляє читачеві стереотипну ситуацію.

Тема 3. Сюжет і фабула з погляду ПХТ

Фабульна структура ХТ. Позафабульні елементи художнього тексту.
Прагматика художнього сюжету. Аналіз стратегічних аспектів сюжету.
Сюжетні, тематичні та жанрові фрейми.
Прагматика хронотопу.

Тема 4. Прагматика соціального буття ХТ

Зразковий та варіативний читач. Соціальний портрет читача.
Прагматика інтертекстуальності художнього тексту.
Ідіолекти в художньому тексті.

Тема 5. Прагматика металітератури

Метатекст і металітература, метакритика. Читач і метекст.
Семіотичні особливості метакомунікації.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів

Вид діяльності	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль I	
		к-ть одиниць	макс. к-ть балів
Відвідування лекцій	1	6	6
Відвідування семінарських занять	1	6	6
Робота на семінарському занятті	10	6	60
Виконання завдань для самостійної роботи	25	1	25
			97
Максимальна кількість балів: 97			
Розрахунок коефіцієнта: $97 : 60 = 1,62$			

Змістовий модуль «Проблеми прагматики художнього тексту» може бути зарахований, якщо аспірант у підсумку набере не менше 35 балів.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

На підставі інформації з курсу розробіть концептуальний план аналізу прагматики (на вибір) стилю, авторської стратегії, сюжету (фабули), хронотопу, жанру або металітературних аспектів твору з об'єкта або матеріалу вашого дослідження.

Оформте свої спостереження як есе і захистіть проект перед рештою групи.

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

«Проблеми прагматики художнього тексту»

Разом: 120 год.: лекції – 12 год., семінарські заняття – 12 год., самостійна робота – 96 год.

Модуль	Змістовий модуль 4				
Назва модуля	Проблеми прагматики художнього тексту				
Теми лекцій	Прагматика в системі семіотичних студій (4 год.)	Лінгвокомунікативна специфіка ХТ (2 год.)	Сюжет і фабула з погляду ПХТ (2 год.)	Прагматика соціального буття ХТ (2 год.)	Прагматика металітератури (2 год.)
Теми семінарських занять	Прагматика в системі семіотичних студій (2 год.)	Лінгвокомунікативна специфіка ХТ (2 год.)	Сюжет і фабула з погляду ПХТ (4 год.)	Прагматика соціального буття ХТ (2 год.)	Прагматика металітератури (2 год.)
Самостійна робота	Самостійна робота I				
Підсумковий контроль	Залік				

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

- Бацевич Ф. *Вступ до лінгвістичної прагматики*. Київ, 2011. 304 с.
Еко У. *Роль читача. Дослідження з семіотики текстів*. Львів, 2004. 384 с.
Лотман Ю. *Структура художественного текста*. Москва, 1970. 384 с.
Моррис Ч. *Основания теории знаков*. http://www.bim-bad.ru/docs/morris_semiotics.pdf
Еко У. *Отсутствующая структура. Введение в семиологию*. СПб, 2006. 544 с.

Додаток 1
Плани семінарських занять

Семінар 1. Прагматика в системі семіотичних студій (2 год.)

1. Структура знаку.
2. Інтерпретатор у становленні сенсу.
3. Аспекти прагматичних досліджень тексту.
4. Дискусія. Чи можна створити беззмістовний текст?

Семінар 2. Лінгвокомунікативна специфіка ХТ (2 год.)

1. Авторська стратегія мовлення.
2. Лінгвістичний та літературознавчий підхід до прагматики тексту.
3. Специфіка структури художнього тексту.
4. Дискусія. Чи є межа творення компетентності читача текстом?

Семінар 3. Сюжет і фабула з погляду ПХТ (4 год.)

1. Сюжет і фабула як авторські стратегії.
2. «Відкриті» та «закриті» твори (У. Еко).
3. Жанр як фрейм.
4. Дискусія. Яка природа жанрових та сюжетних стереотипів?
5. Захист самостійних робіт.

Семінар 4. Прагматика соціального буття ХТ (2 год.)

1. Образ читача. «Зразковий читач» (У. Еко).
2. Інтертекстуальність з погляду прагматики.
3. Стель, ідіолект та їх інтерпретація.
4. Дискусія. Чи відповідає автор за соціальний вплив художнього тексту?

Семінар 5. Прагматика металітератури (2 год.)

1. Комунікаційні особливості художнього метатексту.
2. Зразковий читач металітератури.
3. Захист самостійних робіт.